

Dosarul nr. 3ra-335/22  
2-18202238-01-3ra-08042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Chisilița)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan. V. Negru și Gr. Dașchevici)

## Î N C H E I E R E

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul  
Judecătorii

Ala Cobăneanu  
Nina Vascan  
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Primăria municipiului Chișinău, în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Svetlana Tatar împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 7 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 20 noiembrie 2017, Svetlana Tatar a depus în instanța de judecată acțiune în contencios administrativ împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ favorabil, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, la 5 octombrie 2017, a depus cerere în adresa Direcției de colectare a impozitelor și taxelor locale, prin care a solicitat anularea avizului de plată din 4 octombrie 2017 și eliberarea unui nou aviz de plată, care prevede posibilitatea achitării impozitului cu reducere 15%. La 21 octombrie 2017, a recepționat răspunsul la cerere, prin care cerințele i-au fost respinse.

Reclamanta a menționat că impozitul pe bunurile imobiliare a fost achitat pe data de 30 iunie 2017 în sumă de 131,04 lei. Pe data de 4 octombrie 2017, a venit la sediul Direcției de colectare a impozitelor și taxelor locale pentru a clarifica situația dată, unde i s-a comunicat că Direcția a făcut recalcularea și că suma impozitului pe bunurile imobiliare este de 1995,07 lei, reclamanta fiind obligată să achite partea rămasă a impozitului pe bunurile imobiliare (1995,07-131,04). La întrebarea de ce recalcularea a fost făcută abia acum, i s-a comunicat că informația privind

schimbarea destinației încăperii a parvenit în adresa Direcției din partea Întreprinderii de Stat „Cadastru” în vara anului 2017, și, în genere, așa fel de informație parvine prea târziu din cauza problemelor cu baza de date.

Reclamanta a mai menționat că autorizația de schimbare a destinației a înregistrat-o la Întreprinderea de Stat „Cadastru” în februarie 2017, iar conform legislației în vigoare, nu este obligată să informeze Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale despre schimbarea destinației încăperii. Însă, din avizul de plată nou, care i-a fost eliberat pe data de 4 octombrie 2017, rezultă că nu are dreptul să beneficieze de reducerea în mărime de 15% la achitarea integrală a impozitului pe bunurile imobiliare. Suma impozitului de 131,04 lei, calculată la început, a fost prevăzută de avizul de plată întocmit de Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale. Conformându-se legislației și prescripției Direcției și intenționând să beneficieze de reducere, s-a încadrat în termen până la 30 iunie 2017 și a achitat impozitul respectiv. Prin noul aviz a fost lipsită de dreptul la reducere, care este prevăzut de norma imperativă de la art. 282 Cod fiscal.

Reclamanta a relatat că pârâta a încălcat norma imperativă de la art. 286 Cod fiscal, care stabilește că avizul de plată a impozitului calculat pentru bunurile imobiliare ale persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, precum și ale gospodăriilor țărănești (de fermier) este expediat fiecărui subiect al impunerii de către serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale al primăriei cel târziu cu 60 de zile până la expirarea primului termen de plată a impozitului.

Suplimentar reclamanta a indicat că a primit avizul de achitare de două ori, primul aviz fiind achitat la timp, cu respectarea legislației în vigoare, iar al doilea avea indicată o sumă exagerată. Astfel, a fost lipsită de dreptul ei legitim la achitarea cu reducere a impozitului pe bunurile imobiliare.

Reclamanta a solicitat anularea avizului nr. 0130402169 din 4 octombrie 2017 de plată a impozitului pe bunurile imobile pentru anul 2017, eliberarea unui nou aviz de plată care prevede posibilitatea achitării impozitului cu reducere de 15%, repararea prejudiciului moral, în sumă de 1500 de lei; compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1000 de lei.

Prin hotărârea din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Svetlana Tatar.

S-a anulat avizul nr. 0130402169 din 4 octombrie 2017 de plată a impozitului pe bunurile imobile pentru anul 2017.

S-a obligat Primăria municipiului Chișinău, Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale să emită un nou aviz de plată a impozitului pe bunurile imobile pentru anul 2017, pentru bunul imobil cu nr. cadastral xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx din str. Armenească 10, nr. 1, mun. Chișinău, pe numele Svetlanei Tatar, cu includerea reducerii de 15%.

În rest acțiunea s-a respins.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 6 iulie 2020, Primăria municipiului Chișinău a declarat apel asupra hotărârii din 25 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 7 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Primăria municipiului Chișinău.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele

cauzei, a reținut ca fiind întemeiată și legală soluția primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că, la caz, sunt aplicabile prevederile art. 282 alin. (1) și (2) Cod fiscal (în vigoare la data inițierii procedurii administrative), conform cărora, în cazul bunurilor imobiliare existente și/sau dobândite până la data de 25 septembrie inclusiv a anului fiscal în curs, impozitul pe bunurile imobiliare se achită de către subiectul impunerii la bugetele locale, conform amplasării obiectelor impunerii, nu mai târziu de data de 25 septembrie a anului curent.(2) Contribuabilii care achită suma integrală a impozitului pentru anul fiscal în curs până la 30 iunie a anului respectiv beneficiază de dreptul la o reducere cu 15% a sumei impozitului ce urmează a fi achitat.

Raportând normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de control judiciar a stabilit că circumstanțele reținute la examinarea cauzei atestă cert că înregistrarea noului obiect al impunerii, bunului imobil cu nr. cadastral xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx cu destinație nelocativă, a avut loc până la emiterea avizelor inițiale de plată pentru impozitul imobiliar. Astfel, omisiunea de calculare a impozitului pentru bunurile imobiliare în corespundere cu situația reală existentă nu îi este imputabilă reclamantei/intimate.

În condițiile enunțate, instanța de fond corect a concluzionat că la efectuarea rectificărilor în avizele de plată, Svetlana Tatar urma să beneficieze de aceleași condiții de care a beneficiat și inițial la calcularea impozitului pe bunul imobil, acordându-i-se posibilitatea să achite impozitul cu reducerea prevăzută de lege.

La 5 ianuarie 2022, Primăria municipiului Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei din 7 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 191), iar la 18 aprilie 2022 a prezentat motivarea recursului (f.d. 203).

În susținerea recursului, a invocat dezacordul său cu soluția instanței de apel, considerând-o eronată, instanța neexpunându-se asupra unor aspecte invocate de recurent în fond și în ordine de apel, cum ar fi aprecierea unor acte normative de uz intern, fapt ce a succedat emiterea unei soluții greșite și neîntemeiate pe cauza dată.

A reiterat motivele de fapt și de drept invocate în instanța de fond și apel, învederând că instanța de apel a apreciat argumentele recurentei ca având un caracter formal, ceea ce nu corespunde realității, și nu a ținut cont de prevederile art. 190 Cod fiscal, conform cărora contribuabilul este responsabil desinestătător pentru evidența obligațiilor fiscale și a obiectelor impozabile.

Cu referire la prejudiciul moral invocat de intimată, susține că aceasta nu a demonstrat proveniența suferințelor psihice și a stresului cauzat de autoritatea publică locală și nu a prezentat în acest sens probe pertinente și concludente.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă sau, după caz, cu transmiterea cauzei spre rejudecare.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel, pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 7 decembrie 2021, fiind notificată recurentei în data de 30 decembrie 2021, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d. 195). Decizia motivată a instanței de apel a fost comunicată recurentei la 23 martie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 199). Astfel, recursul și motivarea acestuia depuse la 5 ianuarie 2022 și, respectiv, 18 aprilie 2022, sunt în termen.

La 12 și 21 aprilie 2022, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă intimații nu și-au valorificat acest drept procedural.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Primăria municipiului Chișinău, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în

contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Primăria municipiului Chișinău.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

#### d i s p u n e:

Recursul depus de Primăria municipiului Chișinău se declară inadmisibil.  
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,  
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu